

Podstata pracovní spokojenosti

Pracovní spokojenost jako psychologická skutečnost neexistuje izolovaně, ale vždy v souvislosti s aktivitami člověka pracujícího v určitém čase, na určitém místě, v určitých pracovních podmínkách. Jednotlivec v rámci každé pracovní činnosti vnímá, uvědomuje si a zpracovává celou řadu skutečností, vytvářejících rámec pracovního procesu. Tato kognitivní činnost ovšem probíhá přes určitý filtr. Ten je tvořen očekáváním, představami, zkušenostmi a určitými rysy osobnosti pracovníka. Tyto faktory potom určují důležitost jednotlivých stránek pracovního procesu. V rámci kognice dochází k rozpoznání větších či menších rozdílů a na tuto míru souladu, popř. v jejím důsledku člověk určitým způsobem reaguje a řeší je (konativní složka). Spolu s tím jde uvědomění si nositelství a autorství pracovní činnosti a s tím se spojují zážitky souhlasu, ztotožnění a uspokojení v pozitivním, a zážitky nepříjemného cítění a neuspokojení v negativním případě. To vše uvádí jednotlivce do charakteristického zážitkového stavu, ve kterém o určité skutečnosti usiluje, jiné jsou mu lhostejné, a další jsou mu nepříjemné, proto se jim vyhýbá (emoční složka). Toto vymezení pracovní spokojenosti ukazuje, že ji lze chápat jako postoj, v jehož kognitivní složce dochází k percepci skutečnosti a k automatickému porovnávání s očekáváním. V emoční složce je to doprovázeno určitým prožíváním vzniklé shody či napětí. To v konečném důsledku ovlivňuje výkon a jak již bylo uvedeno na začátku v souvislosti s obrázkem č.1., i hodnocení výkonu (samozřejmě i sebehodnocení) také zpětně ovlivňuje pracovní spokojenost.

V pracích, které se pracovní spokojeností zabývají, bývá právě často vyzdvihována afektivní složka. Např. Lock ji definuje jako pozitivní emocionální jev, který je výsledkem hodnocení vlastní práce a vlastní pracovní zkušenosti (Kollárik 1986). Pracovní spokojenost je výsledný stav plynoucí z uspokojení určitých potřeb. Přímo se zde navazuje na teorie pracovní motivace, které staví na potřebách, jejich aktualizaci a uspokojování v pracovní činnosti. Pracovní spokojenost má emocionální základ, představuje stav pohody, či nepohody, který má vliv na budoucí činnost.